

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

17 septembrie 2013

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Petru Ursache,

Judecătorii - Elena Covalenco, Ion Arhiliuc, Iurie Diaconu, Ghenadie Nicolaev,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2013 de către avocatul Valeriu Castraveț în numele inculpatului

Curmei Lilian Tudor, născut la 07 septembrie 1968, originar din s.Moara de Piatră, r-nul Drochia, domiciliat pe str.P.Zadnipru 4/1, ap.248, mun.Chișinău.

Termenul examinării cauzei în:

prima instanță de la 28.05.2012 pînă la 27.12.2012,

instanța de apel de la 26.01.2013 pînă la 26.02.2013,

instanța de recurs de la 04.06.2013 pînă la 17.09.2013.

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-a prezentat: inculpatul Lilian Curmei.

Avocatul Valeriu Castraveț și inculpatul au susținut recursul solicitînd admiterea lui în sensul declarat.

Procurorul Nicolae Suvac s-a pronunțat pentru respingerea recursului declarat, ca fiind neîntemeiat, cu menținerea hotărîrii atacate.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Ciocana, mun.Chișinău din 27 decembrie 2012 procesul penal de învinuire a lui Curmei Lilian în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal a fost încetat, pe motiv că fapta lui constituie o contravenție administrativă, prevăzută de art.78 alin.(2) și art.104 Cod contravențional, cu încetarea procedurii contravenționale, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere administrativă.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Curmei Lilian, la 29 septembrie 2011, ora 21.00, aflîndu-se pe str.A.Russo, mun.Chișinău, apropiindu-se de cet.Vataman Boris, care se afla la volanul microbusului de model „Mercedes-Sprinter”, cu n/î KAH 949, ce circula pe ruta nr.166, i-a reproșat ultimului că i-a creat incomodități în timpul circulației, la ce acesta sînd la volanul microbusului cu fereastra întredeschisă i-a comunicat că astfel de situații sînt cercetate de poliția rutieră, iar în momentul cînd a dat să închidă fereastra laterală a ușei, L.Curmei indignîndu-se, a lovit cu palma geamul care s-a spart, cauzîndu-i lui B.Vataman un prejudiciu pentru deteriorarea sticlei în sumă de 705 lei și conform raportului de expertiză medico-legală nr.697 din 14.03.2012, vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul V.Bobeica în interesele părții vătămate, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat și condamnat conform învinuirii înaintate în baza art.287 alin.(1) Cod penal, invocînd că instanța neîntemeiat a ajuns la concluzia că în acțiunile inculpatului nu sînt întrunite elementele infracțiunii și că dînsul nu a acționat cu cinism și obrăznicie deosebită, de rînd ce toate probe acumulate în cauză dimpotrivă dovedesc faptul că acesta a încălcat grosolan ordinea publică și a acționat cu intenție, deoarece intenționat a lovit cu mîna geamul ușii din partea șoferului, ceea ce a condiționat stoparea autovehiculului din cauza defectării acestuia și sistarea rutei din cauza leziunilor cauzate, astfel că fapta comisă depășește gradul de pericol social al unei contravenții, atingînd gradul de pericol social al unei infracțiuni; instanța eronat a interpretat și declarațiile martorilor T.Bodașcu, A.Spian, O.Didic și S.Slobodeniuc.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2013, a fost admis apelul avocatului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Curmei Lilian a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale, ce constituie 4000 lei.

4.1. Pentru pronunțarea hotărîrii date instanța de apel a constatat că Curmei Lilian, la 29 septembrie 2011, ora.21.00, aflîndu-se pe str.A.Russo, mun.Chișinău, apropiindu-se de cet.Vataman Boris, care se afla la volanul microbusului de model „Mercedes-Sprinter”, cu n/î KAH 949, ce circula pe ruta nr.166, i-a reproșat ultimului că i-a creat incomodități în timpul circulației. În timpul discuției care a durat cîteva secunde, partea vătămată sînd la volanul microbusului cu fereastra întredeschisă i-a comunicat inculpatului că situațiile date urmează să le cerceteze poliția rutieră, făcîndu-i semn să plece, în momentul cînd a început să închidă fereastra laterală a ușei microbusului, fapt ce l-a indignat pe inculpat, dorind să împiedice închiderea geamului, a lovit cu palma în aceasta, de la ce geamul s-a stricat, deteriorînd astfel mijlocul de transport, cauzîndu-i lui B.Vataman un prejudiciu pentru deteriorarea sticlei în sumă de 705 lei și conform raportului de expertiză medico-legală nr.697 din 14.03.2012, vătămări corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății.

Instanța de apel a indicat că cu toate că la faptul că inculpatul nu-și recunoaște vina în comiterea infracțiunii incriminate, aceasta este dovedită integral prin declarațiile părții vătămate B.Vataman, a martorilor T.Bodașcu, A.Spian, O.Didic, S.Slobodeniuc și actele cauzei: procesul-verbal de confruntare din 15.03.2012 dintre învinuitul L.Curmei și partea vătămată B.Vataman, raportul de expertiză medico-legală nr.697/D din 14.03.2012, probe care analizate în ansamblu denotă caracterul infracțional al acțiunilor inculpatului, îndreptate spre încălcarea grosolană a ordinii publice, fapta comisă în public, caracterizată prin acostarea jignitoare a părții vătămate, acțiuni care tulbură ordinea publică.

La fel, instanța de apel a menționat că acțiunile inculpatului, nicidecum nu puteau fi încadrate ca delict contravențional, fiindcă pe lîngă încălcările de ordin public și aplicarea violenței, precum și amenințarea cu aplicarea violenței, inculpatul a lovit cu mîna geamul microbusului, deteriorîndu-l, în rezultatul cărui fapt partea vătămată s-a ales cu leziuni corporale. Astfel, elementul constitutiv al infracțiunii de huliganism, manifestat prin cinism și obrăznicie deosebită este prezent în cazul dat, prin întreprinderea acțiunilor de către inculpat, de deblocare a deplasării autoturismului condus de partea vătămată, fapt demonstrat de ultimul, cît și de martorii T.Bodașcu, A.Spian, O.Didic, S.Slobodeniuc,

care au declarat că inculpatul a stopat automobilul său în fața microbusului condus de către partea vătămată, încercându-i acestuia să se deplaseze în continuare.

Totodată, instanța la stabilirea pedepsei, ținând seama de prevederile art.61 Cod penal și constatând că în cauză lipsesc circumstanțe agravante, dar sînt prezente doar cele atenuante, și anume că inculpatul anterior nu a fost condamnat și se caracterizează pozitiv la locul de trai, a conchis că scopul pedepsei penale privind reeducarea și corectarea inculpatului va fi atins prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul V.Castraveț în numele inculpatului care, invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.8), 9), 11) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu menținerea sentinței, pe motiv că prima instanță corect a calificat acțiunile inculpatului încetînd procesul penal pe învinuirea adusă, pe cînd instanța de apel i-a dat faptei săvîrșite o încadrare juridică greșită, deoarece în acțiunile inculpatului nu au fost stabilite semnele calificative ale infracțiunii de huliganism, și anume intenția de a încălca grosolan ordinea publică, care prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, nu a fost stabilit faptul că inculpatul a acționat din motive huliganice; instanța de apel rejudecînd cauza, contrar prevederilor art.419 Cod de procedură penală, nu a verificat și cercetat suplimentar declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată și consemnarea acestora în procesul-verbal, astfel nu a examinat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzei în fond, nu a fost în drept să-și întemeieze concluziile pe declarațiile martorilor O.Didic și S.Slobodeniuc, care nu au fost audiați de prima instanță și nici de cea de apel; ordonanța procurorului din 12.04.2012 contrar prevederilor art.22, 52 și 287 Cod de procedură penală a fost anulată, aceasta nu conține temeiuri de drept, pentru reluarea urmării penale, iar ordonanța de punere sub învinuire contravine prevederilor art.281 alin.(2) și 296 alin.(2) Cod de procedură penală, fiindcă învinuirea adusă inculpatului este una abstractă, confuză, contradictorie și bazată pe presupuneri.

6. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în temeiurile prevăzute de prezentul articol.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.8), 9), 11) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii, inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală și persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale.

Prin sentința primei instanțe, procesul penal în privința lui Curmei Lilian în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal a fost încetat, pe motiv că fapta lui constituie o contravenție administrativă, prevăzută de art.78 alin.(2) și art.104 Cod contravențional, cu încetarea procedurii contravenționale, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere administrativă.

Atît la urmărirea penală, cît și în instanța de judecată inculpatul L.Curmei a negat vinovăția că ar fi comis un act de huliganism în privința lui B.Vataman, explicînd că cînd acesta s-a oprit pentru a coborî pasagerii el s-a apropiat și i-a făcut observație că de cîteva ori a creat situații de accident, însă B.Vataman i-a răspuns că de aceste cazuri se ocupă poliția și a început a ridica stecula de la geam, el încercînd să-l oprească, a apucat cu mîna

de sticlă și aceasta s-a stricat, după care el s-a urcat în automobil și a plecat. Dînsul nu a lovit cu pumnul în sticlă și nu l-a numit cu cuvinte necenzurate pe B.Vataman, invocînd că conflictul a avut loc din motivul că acesta a creat situații de accident și dacă B.Vataman nu-i răspundea brutal, atunci acest conflict nici nu avea loc.

Colegiul penal atestă că, potrivit legislației în vigoare, infracțiunea de huliganism este posibilă numai cu o intenție directă, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică. Prin “ordinea publică” se are în vedere totalitatea de relații sociale ce asigură o ambianță liniștită de convețuire în societate, de inviolabilitate a persoanei și a integrității patrimoniului, precum și activitatea normală a instituțiilor de stat și publice”.

Huliganismul constituie o infracțiune care atentează la ordinea publică, liniștea cetățenilor și care deseori conduce la săvîrșirea altor infracțiuni.

Obiectul juridic special suplimentar poate fi viața și sănătatea, cinstea și demnitatea, libertatea persoanei și dreptul de proprietate.

Prin “încălcarea grosolană a ordinii publice” se înțelege săvîrșirea unor acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de convețuire, care sînt încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către violatorul ordinii publice, prin necuviință, neobrazare, comportarea persoanei, încălcarea îndelungată și insistență a ordinii publice, suspendarea temporară a activității normale a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, transportului obștesc.

Se consideră huliganism însoțit de acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un “cinism și obrăznicie deosebită” acțiunile huliganice care sînt însoțite de batjocoră față de personalitate, încălcarea îndelungată și insistență a ordinii publice, amenințarea inviolabilității personalității, distrugerea și deteriorarea bunurilor etc.

În speță lipsește atît obiectul juridic special al infracțiunii de huliganism care îl constituie “ordinea publică”, cît și latura subiectivă, care este caracterizată prin “intenția directă” a infracțiunii, persoana conștientizează că încalcă grosolan ordinea publică, dorind acest fapt.

După cum rezultă din materialele cauzei, acțiunile inculpatului L.Curmei nu au fost îndreptate la încălcarea ordinii publice, dînsul doar a înaintat pretenții față de B.Vataman care i-a creat de cîteva ori situații de accident, iar cînd acesta i-a răspuns brutal reproșîndu-i că cu aceste probleme se ocupă poliția rutieră, și a început a ridica geamul, inculpatul vrînd să oprească acțiunile părții vătămate a apucat geamul cu mîna și acesta s-a stricat, în rezultatul căruia acestuia i-au fost cauzate leziuni corporale. Probe care ar confirma intenția lui L.Curmei de a comite infracțiunea de huliganism nu au fost prezentate, iar leziunile corporale ușoare depistate la partea vătămată nu i-au fost cauzate din intenții huliganice, acestea fiindu-i cauzate în circumstanțele menționate mai sus.

Cele menționate se confirmă prin materialele cauzei, inclusiv prin: declarațiile martorilor: - T.Bodașcu, care în instanța de judecată a declarat că la data cînd între inculpat și partea vătămată a avut loc conflictul se afla în rutiera condusă de acesta din urmă, care de cîteva ori a oprit rueiera neregulamentar pentru a coborî pasagerii, încurcînd celorlalte unități de transport ce veneau din spate să se deplaseze în mod normal, în legătură cu ce a început să fie clacsonat de către acestea, însă dînsul, din nou neajungînd la stația din str.A.Russo, a oprit să coboare pasagerii și atunci în față s-a oprit un automobil după care a auzit un zgomot de sticlă spartă și a văzut sticlă pe jos și șoferul însîngerat, însă ce s-a întîmplat nu a văzut și nu a auzit ca șoferul să fi fost numit cu cuvinte necenzurate și nimeni nu s-a urcat în rutieră; - A.Spian, care a relatat că aflîndu-se la stația din str.A.Russo a auzit un zgomot de sticlă spartă și l-a văzut pe L.Curmei care trecea prin

fața rutierei făcându-i semn cu mâna șoferului să iasă afară, peste vreo 15 secunde acesta s-a urcat în automobilul personal și a plecat.

Astfel, după cum rezultă din materialele cauzei, acțiunile lui L.Curmei nu au fost îndreptate la încălcarea ordinii publice, dînsul doar din motivul că partea vătămată de cîteva ori i-a creat situații de accident parcînd microbuzul neregulamentar, s-a oprit cu automobilul în fața rutierii și ieșind a dorit să se răzbune pe ultimul, lovind sticla de la geam cu palma dorind să oprească partea vătămată să ridice sticla de la ușa microbusului, de la care aceasta s-a sticat, după care a urcat la volanul automobilului și a plecat.

Instanța de apel, însă, casînd sentința și recunoscîndu-l vinovat pe L.Curmei de săvîrșirea infracțiunii de huliganism prevăzută la art.287 alin.(1) Cod penal, și-a argumentat soluția prin faptul că din materialele cauzei, inclusiv din declarațiile părții vătămate B.Vataman și a martorilor T.Bodașcu, A.Spian, O.Didic, S.Slobodeniuc s-a constatat că acțiunile inculpatului au fost îndreptate spre încălcarea grosolană a ordinii publice, deoarece fapta a avut loc într-un loc public, caracterizată prin acostarea jignitoare a părții vătămate, acțiuni ce tulbură ordinea publică și acestea nicidecum nu pot fi încadrate ca delict contravențional.

Trăgînd o atare concluzie de vinovăție a lui L.Curmei, instanța de apel neîntemeiat și-a bazat concluziile pe declarațiile martorilor O.Didic și S.Slobodeniuc date la urmărirea penală, deoarece acești martori nu au fost audiați în prima instanță și declarațiile acestora nu au fost supuse cercetării, în modul stabilit, în ședința de judecată. Instanța nu a supus verificării și aprecierii în ansamblu depozițiile inculpatului L.Curmei, care ca probă sînt de aceeași putere ca și a părții vătămate, iar declarațiile martorilor T.Bodașcu și A.Spian incorect au fost interpretate, deoarece din conținutul acestora dimpotrivă rezultă că inculpatul nu a încălcat ordinea publică și nici unul din ei nu a auzit ca acesta să se fi exprimat în adresa părții vătămate cu cuvinte necenzurate.

Colegiul penal consideră că instanța de apel incorect a concluzionat, precum că L.Curmei a aplicat violență în privința părții vătămate, prin faptul că a lovit cu mâna geamul automobilului în rezultatul căruia acesta s-a deteriorat, cauzîndu-i părții vătămate excoriațiile pe față, deoarece aceste vătătmări nu au fost cauzate în urma acțiunii intenționate îndreptate asupra corpului părții vătămate, dar din imprudență, ca rezultat al deteriorării accidentale a sticlei de la geam, cînd inculpatul a dorit să oprească partea vătămată să ridice sticla de la ușa microbusului.

Astfel, Colegiul conchide că deși acțiunile s-au petrecut la stația de transport public, în prezența persoanelor care se aflau la acel moment în microbus, acesta nu a fost un act îndreptat la tulburarea ordinii publice, ci a fost un conflict privat, care s-a iscat din motivul că șoferul microbusului B.Vataman se deplasa neregulamnetar și a creat situații periculoase de accident rutier.

Prin urmare, instanța de apel greșit a conchis că acțiunile lui L.Curmei erau îndreptate la încălcarea grosolană a ordinii publice, de rînd ce, prima instanță corect a concluzionat că acțiunile lui L.Curmei nu constituie infracțiunea imputată în baza art.287 alin.(1) Cod penal, însă, în același timp fapta acestuia constituie o contravenție contravențională prevăzută de art.78 alin.(2) și 104 Cod contravențional

Colegiul penal consideră că starea de fapt și de drept stabilită în sentință concordă cu circumstanțele constatate și probele administrate de prima instanță, astfel hotărîrea primei instanțe corespunde cerințelor legii.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit.a) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecînd recursul și stabilind prezența temeiului prevăzut de art.427 Cod de procedură

penală, urmează să caseze hotărîrea instanței de apel cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că sentința este legală și întemeiată, motiv pentru care se apreciază că apelul avocatului V.Bobeica în interesele părții vătămate B.Vataman a fost greșit admis și, astfel, decizia urmează a fi casată, cu menținerea sentinței primei instanțe.

7. În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Castraveț Valeriu în numele inculpatului Curmei Lilian, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2013, cu menținerea sentinței Judecătoriei Ciocana, mun.Chișinău din 27 decembrie 2012 în cauza penală în privința lui Curmei Lilian.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 octombrie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Elena Covalenco

Ion Arhiliuc

Iurie Diaconu

Ghenadie Nicolaev